

Bilag F Oversigt over Norddjurs Kommunes igangværende naturforvaltning og arbejde med biodiversitet

Græsningsaftaler		Kommentar
Kommunale §3-områder <ul style="list-style-type: none"> • Fuglsang Hede • Nørrekær • Paradiset, St. Sjørup • Rimsøvej, Glesborg • Tustrup 	Privatejede areal <ul style="list-style-type: none"> • Skovgårde-fredning • Udbyhøj Skanser (fredet). • Anholt overdrev • Gl. Estrup • Hemmed Kær • Rygårdevej eng overdrev 	<u>Prioriteringskriterier</u> <ul style="list-style-type: none"> • Kommunale naturområder skal plejes jævnfør naturbeskyttelseslovens § 52 • Privatejede areal med værdifuld natur med høj biodiversitet • Fredninger • Videreførelse af Århus Amts tiltag. Græsning skaber variation, lysåbne forhold og nedbringer konkurrencen mellem planter, hvilket samlet set øger den biologiske mangfoldighed.
Anden naturpleje (rydning af uønskede arter mv)		Kommentar
Kommunale §3-områder <ul style="list-style-type: none"> • Fuglsang Hede • Paradiset, St. Sjørup • Rimsøvej, Glesborg • Tustrup • Klitten, Grenaa Strand • Anderservatet, Grenaa • Hede, Kystvejen, Grenaa • Tangkæret • Bakkesvinget Auning • Fjellerup Hede, Lyngvej • Hjorterodfredningen, Grenaa 	Privatejede arealer <ul style="list-style-type: none"> • Glatved Strand • Skovgårde-fredning 	Samme prioriteringskriterier som nævnt under ”Græsningsaftaler”. Uønskede arter er invasive ikke-hjemmehørende arter som bjerg-fyr, rynket rose (hyben) eller hurtigt- spredende arter som glansbladet hæg, birk etc. I Glatved laver kommunen såkaldt ”differentieret naturpleje”, der skal bevare og fremme så mange livsformer (fugle, planter, krybdyr, svampe, laver etc.) som muligt. Udover rydninger laves der f.eks. med at skabe åbne sandflader, at veteranisere træer, at bevare arealer med ly og læ. Dette vil tilgodese og bevare den i forvejen meget høje biodiversitet i området Fremover vil der også blive lavet ”differentieret naturpleje” på Fuglsang Hede og på naturen Tustrup-dysserne, hvor der netop er ved at blive lavet helt nye plejeplaner. Herefter udvides konceptet til kommunens øvrige naturområder. Om muligt vil der også senere blive arbejdet med at sammenbinde naturområder, så der skabes endnu større sammenhængende naturarealer.
Natura2000		Kommentar
	Privatejede arealer <ul style="list-style-type: none"> • Randers Fjord – overvågning og igangsætning af græsning af på strandenge • Løvenholm Skov – genopretning af højmose • Anholt – rydning af invasive arter og problemarter samt græsning ved Flakket 	Lovbunden jævnfør Natura2000-lovgivning, der skal bevare og/eller genskabe følgende naturtyper <ul style="list-style-type: none"> • Randers Fjord: strandenge • Løvenholm Skov: højmose • Anholt: klitnaturtyper

Bilag F Oversigt over Norddjurs Kommunes igangværende naturforvaltning og arbejde med biodiversitet

Vild med Vilje	<ul style="list-style-type: none"> • Udsåning af frø fra vilde planter på 2 ha. kommunale områder • Udlevering af frø til private, institutioner og foreninger • Differentieret græsklip • Udsåning i blomsterkummer • Omlægning af bede • Plantning af hjemmehørende træer og buske • Samarbejde med Dansk Biavlerforening • Fremstilling af pjecen "Giv plads til liv" 	<p>Der udsås f.eks. hjemmehørende arter på arealer i Grenaa, Trustrup, Auning og Ørsted. Flere arealer er på vej. Der formidles om udsåningen såvel online som på lokaliteterne</p> <p>Græsklippet bliver differentieret bl.a. i Grenaa og Auning. Flere arealer er på vej.</p> <p>Udsåning i blomsterkummer af planter, der findes i beskyttet natur</p> <p>I bede erstattes roser med hjemmehørende arter af stauder.</p> <p>Samarbejde er indledt med Dansk Biavlerforening for at skabe bivenlig drift, hvor muligt</p> <p>"Giv plads til liv" beskriver, hvordan haveejere kan arbejde med at sikre biodiversitet i haven. Pjecen udleveres til borgene samtidig med udlevering af vilde frø</p>
Formidling		Kommentar
	<ul style="list-style-type: none"> • Gjesing Mose – planche om højmoser og højmoser-genopretning • Tustrup-dysserne – 3 nye plancher om • Kystskilte – 11 infoskilte om kystnatur • Løbende midlertidig skiltning om naturpleje 	Formidling er særlig vigtig, når naturplejen får andre formål, end at skabe visuelt smukke arealer. Formidlingen skal på en letforståelig måde "folde naturen ud" og vise borgerne, de der ikke umiddelbart er synligt
Relevante samarbejder		Kommentar
	<ul style="list-style-type: none"> • Reno Djurs/Mols Consulting • Forsvarets Ejendomsstyrelse 	<p>Forvaltningen har givet sparring i fht. biodiversitetsplan for Reno Djurs</p> <p>Forvaltningen har tidligere givet sparring i forbindelse med udarbejdelse af Drifts- og Plejeplan for Hevring Skydeterræn</p>

Tabel 1 oversigt over Norddjurs Kommune igangværende indsats for biodiversitet i 2020-2021

Arbejdet med at fastholde og forbedre biodiversitet i bred forstand fylder stadig mere i Norddjurs Kommunes naturforvaltning. F.eks. arbejdes der pt. med udsåning af hjemmehørende plantearter på bynære arealer som en metode til at fastholde og forøge den biologiske mangfoldighed i kommunen. Biodiversitet kan dog ikke nødvendigvis "sås ud", da resultatet af udsåningen afhænger helt af jordbunden, af frøpresset og dermed af konkurrencen fra andre plantearter. Herudover er følgende andre faktorer helt afgørende i arbejdet med fastholde og forøge biologisk mangfoldighed - uanset om man arbejder med små bynære projekter eller med større naturområder:

- Næringsfattig jord (ved mange næringsstoffer bliver sjældne, naturlige plantearter udkonkurreret)
- Sammenhæng i tid (bevar naturområde med lang kontinuitet, bevar optimale og uforstyrrede levesteder)
- Sammenhæng i rum (skab sammenhæng til/mellem naturområder så arter kan sprede sig) og store naturområder er mindre truede af påvirkninger udefra
- Nedbring konkurrence mellem planter (ved høslet/græsning der fjerner omfordeler næring og forhindrer tilgroning)
- Skab variation (lav/høj vegetation, dødt ved, vand, slid, sandbrud, læ/lys, højdeforskelle, krat etc.)

Som beskrevet i tabel 1 arbejder Forvaltningen mere og mere med "differentieret naturpleje", der skal skabe livsbetingelser, der tilgodeser så mange forskellige arter som muligt. Om muligt vil der også senere blive arbejdet med at sammenbinde naturområder, så der skabes endnu større sammenhængende naturarealer.